

MARCEL PHEIJFFER
Hoogleraar Forensische Accountancy aan de universiteiten Nyenrode en Leiden

MENING UIT HET VELD

“BLIJF ZE TARTEN EN UITDAGEN”

Wat heb je als belegger aan een accountantsverklaring?

Eerlijk gezegd steeds minder. Als de accountant een deugdelijk kwaliteitsrapport levert over de gang van zaken binnen een bedrijf dan zou het door iedereen gebruikt kunnen worden. De formulering van de verklaring is zo standaard dat ze in concrete situaties weinig nut heeft. Accountants zijn schuw geworden. Uit angst voor schadeclaims durven ze nauwelijks écht iets te zeggen.

Ze krijgen die ruimte omdat de telkens uitdijende hoeveelheid regels ruimte laat voor interpretatie en subjectiviteit. Tenslotte speelt er een tijdsaspect. De verklaring stamt uit de tijd waarin de 24-uurs economie nog niet welig tierde, en waarin het beeld van de onderneming niet zo snel kon veranderen. Anders gezegd: de foto – jaarrekening – eenmaal per jaar dient te worden vervangen door een film van de onderneming.

Waar moet je nu bij het bestuderen van de jaarrekening vooral op letten?

De mate van transparantie. Consistentie in rapporteringskeuzes en verantwoording. De kasstromen. Kwaliteit van de winst. De verhouding tussen gerapporteerde winst en de betaalde belastingen en dividenden. Ontwikkelingen in de tijd, trends en trendbreuken. Transacties met gelieerde par-

tijen. Te veel om op te noemen dus. Daarom is het aan de onderneming, getoetst door de accountant, om integere informatie te geven.

De laatste jaren zijn accountants betrokken geweest bij een aantal schandalen. Hadden ze beleggers moeten waarschuwen?

Absoluut. Accountants zijn niet de eerstverantwoordelijken als het gaat om die schandalen en malaise. Daarvoor moeten we zijn bij bestuurders commissarissen, bankiers en toezichhouders. Maar het feit dat accountants niet de hoofdschuldigen zijn, kan hen niet vrijwaren voor de schuld die zij wel dragen.

Wat zijn de lessen die de beroepsgroep uit de fiasco's moeten leren?

Het vak van accountant is totaal veranderd, veel commerciëler geworden. Er wordt gestuurd op zaken als omzet, winst en vooral het partnersalaris. De accountant is van dominee tot koopman verworpen.

En de les voor beleggers?

Blijf accountants uitdagen, tarten, leg ze het vuur na aan de schenen. Hou ze scherp opdat zij excelleren.

MEER LEZEN?

Lees het hele interview met Marcel Pheijffer op veb.net/accountant

Zodra de curator de bedrijfskasten openmaakt, treft deze vaak geen lijken aan, maar een compleet massagraf.

krijgen over bijvoorbeeld uitstaande vorderingen, waarderings van bedrijfspanden, immaterieel actief (goodwill) en exacte schuldafspraken met financiers. Wat dan klinkt is een oorverdovende stilte. Veel verder dan het oplepelen van zijn beroepsplicht en accountantsverklaring komt hij daar niet.

MASSAGRAF

Corrigerend en waarschuwend optreden bij operationele tegenvallers, fraude of dreigende discontinuïteit. Dat vraagt het belegend publiek. Geruchtmakende en plotselinge deconfitures van handelshuis Van der Moolen (2009), ict hardwareverkoper Nedfield, het voormalige Tulip Computers, en eind 2010 'uitvindingsbedrijf' InnoConcepts vielen beleggers rauw op hun dak. Dit terwijl deze concerns allemaal enkele maanden eerder nog probleemloos een goedkeurende krabbel onder hun cijfertjes kregen. Dat zou op zijn minst hebben moeten betekenen dat accountants ervan uitgingen dat de

onderneming in staat zou zijn de continuïteit te waarborgen.

Hoe bizar ook, tot het moment van faillissement blijft de geest in de fles. Zodra de curator de bedrijfskasten openmaakt, treft deze vaak geen lijken aan, maar een compleet massagraf. Smerige trucjes, valsheid in geschrifte en fraude zijn geen uitzondering. Zaken die het daglicht niet kunnen verdragen en waarvan verwacht mag worden dat de accountant na wat spit- en graafwerk de details weet bloot te leggen.

Neem het eind 2010 kopje onder gegane InnoConcepts. Voor de buitenwereld een veelbelovend uitvindingsconcern en bouwer van matrijzen voor kunststofverpakkingen. Volgens de roergangers zelf een bedrijf dat sinds de beursgang in 1998 gebaseerd was op "leugens en onzin". Na het faillissement stuitte curator Louis Deterink al snel op een mailwisseling tussen drie samenspannende beleidsbepalers die zichzelf de Trojka noemde. In de berichten noemen ze het be-